

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 65.930/1
van 7 mei 2019

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘betreffende
de premiesubsidie voor een brede weersverzekering in de
landbouwsector’

Op 9 april 2019 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘betreffende de premiesubsidie voor een brede weersverzekering in de landbouwsector’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 2 mei 2019. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Katrien DIDDEN, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 7 mei 2019.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe een regeling in te voeren voor de toekenning van een premiesubsidie aan landbouwers die een erkende brede weersverzekering sluiten voor open teelten op percelen landbouwgrond in het Vlaamse Gewest.

Het ontwerp stelt onder meer de voorwaarden vast waaraan de brede weersverzekering moet voldoen om als subsidiabel te worden erkend (artikel 3) en bepaalt de procedure tot erkenning (artikelen 4 en 5) en de omstandigheden waarin kan worden overgegaan tot uitsluiting van erkenning (artikel 6). Het ontwerp stelt het percentage van de subsidie vast, berekend op de verzekeringspremie (artikel 7) en regelt de aanvraagprocedure (artikel 8).

De in het ontwerp geregelde subsidie kan “tot en met het kalenderjaar 2026” worden toegekend (artikel 2).

3. Het ontwerp vindt voldoende rechtsgrond in artikel 24, tweede lid, van het decreet van 5 april 2019 ‘houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest’. Artikel 24 van het decreet van 5 april 2019 luidt:

“Met ingang van het kalenderjaar 2020 ontvangen landbouwers die een als subsidiabel erkende brede weersverzekering sluiten, een financiële ondersteuning.

De Vlaamse Regering stelt de erkenningsvoorwaarden, de steunintensiteit, de subsidiëeringsvoorwaarden en de aanvraagvoorwaarden van de financiële ondersteuning, vermeld in het eerste lid, vast”.

VORMVEREISTEN

4.1. Om nadere toelichting gevraagd over de verenigbaarheid van het ontwerp met de Europese staatssteunregeling, antwoordde de gemachtigde wat volgt:

“Het ontwerpbesluit is vrijgesteld van de aanmeldingsverplichting vervat in de artikelen 107 en 108 VWEU aangezien de steunverlening die het voorwerp van dit ontwerp uitmaakt wordt verleend onder de voorwaarden vermeld in artikel 28 van Verordening (EU) nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard. De steunmaatregel voldoet aan alle in hoofdstuk I en hoofdstuk II van deze verordening vastgestelde voorwaarden. Vandaar dat in de aanhef van het ontwerp uitdrukkelijk naar deze

verordening wordt verwezen. Dit dient echter ook uitdrukkelijk in het beschikkend gedeelte van het ontwerp van besluit te worden opgenomen en het ontwerp moet nog dienovereenkomstig worden aangepast”.

4.2. De stellers van het ontwerp willen gebruikmaken van de vrijstelling van de aanmeldingsverplichting zoals die is ingeschreven in artikel 28 van de verordening (EU) nr. 702/2014 van de Commissie van 25 juni 2014 ‘waarbij bepaalde categorieën steun in de landbouw- en de bosbouwsector en in plattelandsgebieden op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met de interne markt verenigbaar worden verklaard’ (hierna: Landbouwwijstellingsverordening).

4.3. De Raad van State, afdeling Wetgeving, stelt vast dat, de bedoeling van de stellers van het ontwerp ten spijt, de tekst van het ontwerp een aantal tekortkomingen bevat opdat de ontworpen regeling zou kunnen worden vrijgesteld van aanmelding overeenkomstig artikel 28 van de Landbouwwijstellingsverordening.

Zo geldt de in artikel 28 van die verordening bedoelde vrijstelling enkel in zoverre de vergoeding beperkt is tot steun “aan kmo’s die actief zijn in de primaire landbouwproductie” en dient de steun, benevens aan de voorwaarden die worden opgesomd in artikel 28 van de Landbouwwijstellingsverordening, ook te voldoen aan de voorwaarden die worden vermeld in hoofdstuk I van dezelfde verordening. Dit impliceert onder meer dat de steun een stimulerend effect moet hebben en dat rekening wordt gehouden met de cumulatierregels die zijn opgenomen in artikel 8 van de verordening. Tevens dienen de in artikel 9 van de verordening opgesomde vereisten inzake publicatie en informatie te worden nageleefd.

Artikel 9, lid 5, van de Landbouwwijstellingsverordening bepaalt dat de tekst van een steunregeling die krachtens de verordening is vrijgesteld van de aanmeldingsverplichting bedoeld in artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) “een uitdrukkelijke verwijzing naar deze verordening [omvat], met vermelding van de titel ervan en de vindplaats in het Publicatieblad van de Europese Unie, en naar de specifieke bepalingen van hoofdstuk III die op dat besluit betrekking hebben, of, indien van toepassing, naar de nationale wet die waarborgt dat de toepasselijke bepalingen van deze verordening worden nageleefd.”

De ontworpen steunregeling zal bovendien ter kennis moeten worden gebracht van de Europese Commissie overeenkomstig artikel 9, lid 1, van de Landbouwwijstellingsverordening uiterlijk tien werkdagen vóór de datum van inwerkingtreding ervan.

4.4. De gemachtigde heeft meegedeeld dat het dispositief van de tekst van het ontwerp nog zal worden aangepast. Hierbij zal rekening moeten worden gehouden met de voormelde opmerkingen. De Raad van State, afdeling Wetgeving, wijst er immers op dat, indien de steunregeling of een individuele steunverlening niet aan alle voorwaarden van de Landbouwwijstellingsverordening zou blijken te voldoen, deze vooralsnog aan de Europese Commissie overeenkomstig artikel 108, lid 3, van het VWEU, zal moeten worden aangemeld en dat maatregelen die als staatssteun kunnen worden gekwalificeerd, overeenkomstig deze verdragsbepaling niet ten uitvoer mogen worden gelegd zolang de aanmeldingsprocedure niet tot

een eindbeslissing heeft geleid. Het miskennen van de aanmeldingsverplichting heeft overigens de onwettigheid van de betrokken staatssteun tot gevolg, zelfs al zou die in se verenigbaar met het Unierecht kunnen worden verklaard, en leidt in beginsel tot terugvordering van de onrechtmatig toegekende steun.¹

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

5. Rekening houdend met hetgeen *sub* 3 is opgemerkt met betrekking tot de rechtsgrond voor de ontworpen regeling vervange men de eerste twee leden van de aanhef door het volgende lid:

“Gelet op het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest, artikel 24, tweede lid;”.

Artikel 3

6. Men schrappe de vermelding van “§ 1” bij de aanvang van artikel 3 van het ontwerp. Voorts schrijve men in artikel 3, tweede lid “..., kan de verzekering ook tussenkomen bij een schade die kleiner is dan of gelijk is aan het percentage, vermeld in het eerste lid, 3°, of ...”.

Artikel 4

7. Ter wille van de duidelijkheid – en voor zover dit overeenstemt met de bedoeling van de stellers van het ontwerp – kan worden overwogen om de redactie van artikel 4, eerste lid, van het ontwerp, aan te passen als volgt:

“Om als subsidiabel erkend te kunnen worden, wordt de erkenningsaanvraag bij de bevoegde entiteit ingediend voor 1 juli van het jaar dat voorafgaat aan het jaar van de aanvang van de erkenning en wordt bij de aanvraag de standaardpolis van de brede weersverzekering gevoegd alsook de onderbouwing van de berekening van de premies en eventuele andere verzekeringsvoorwaarden.”

Op die wijze valt dan tevens het bepaalde in artikel 4, derde lid, van het ontwerp, waarin wordt verwezen naar “de uiterste indieningsdatum van de erkenningsaanvraag, vermeld in het eerste lid” beter te begrijpen. In de tekst van artikel 4, eerste lid, van het ontwerp, zoals het om advies is voorgelegd, wordt nu immers geen melding gemaakt van een “erkenningsaanvraag”.

¹ Zie bijvoorbeeld HvJ 8 december 2011, C-275/10, *Residex Capital IV CV*.

Artikel 6

8. Gelet op wat in artikel 6, eerste lid, 1° en 2°, van het ontwerp, wordt bepaald, lijkt aan het einde van artikel 6, tweede lid, het best te worden geschreven "... in overeenstemming met de voorwaarden, vermeld in de artikelen 3 en 9 van dit besluit, of met de bepalingen in de standaardpolis" in plaats van "... in overeenstemming met de voorwaarden, vermeld in artikel 3 van dit besluit, of met de bepalingen in de standaardpolis".

Artikel 8

9. In artikel 8, eerste lid, van het ontwerp, vervange men de woorden "deze paragraaf" door de woorden "dit artikel".

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME